

วารสารการแพทย์และสาธารณสุขเขต 4

Office of Disease Prevention and Control, Region 4 Saraburi

<https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JMPH4/index>

ปัจจัยทำนายการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9

Predicting factors for drowning prevention operations for children under 15 years old among local administrative organization officers in health region 9

ณัฐธญา ไทยกลาง, พัชรี ศรีกุดา*

Natthaya Thaiklang, Phatcharee Srikuta*

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Faculty of Public Health, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

*Corresponding author: phatcharee.s@nrru.ac.th

Received: April 4, 2024 Revised: September 2, 2024 Accepted: September 5, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายการดำเนินงาน ด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตสุขภาพที่ 9 กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตสุขภาพที่ 9 จำนวน 335 คน ได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าเฉลี่ยของประชากร สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน แห่งละ 1 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วนของประชากร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง พฤศจิกายน พ.ศ. 2566 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยรายงานความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน วิเคราะห์ปัจจัยทำนายด้วยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยแรงจูงใจ ปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กร และการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.57 (S.D. = 0.63), 4.55 (S.D. = 0.70) และ 26.14 (S.D. = 3.54) ตามลำดับ ปัจจัยทำนายการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ได้แก่ ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุข แรงจูงใจ การสนับสนุนจากองค์กร ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ และตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ปัจจัยเหล่านี้ร่วมกันทำนายการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9 ได้ร้อยละ 38.0

คำสำคัญ: ปัจจัยทำนาย, การดำเนินงานป้องกันการจมน้ำ, เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี, เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, เขตสุขภาพที่ 9

Abstract

This cross-sectional analytical research aimed to identify the predictive factors for drowning prevention operations for children under 15 years old among local administrative organization officers in health region 9. The participants consisted of 335 officers responsible for drowning prevention for children under 15 years old in the local administrative organization within Health Region 9. Determine the sample size by calculating the estimated mean in the population equation and using multi-stage random sampling. Simple random sampling was used to select a representative from operations for children under 15 years old among local administrative organization officers as a population proportion. Data were collected using a questionnaire between February and November 2023. Data were analyzed using descriptive statistics, reporting frequency, percentage, mean, standard deviation, median, and maximum and minimum values. Predictive factors were analyzed using multiple linear regression with the enter method at a 95% confidence interval. The results of the study found that motivational factors, organizational support, and operational implementation for drowning prevention in children under 15 years old among local administrative officers in Health Region 9 were all at a very high level, with means of 4.57 (S.D. = 0.63), 4.55 (S.D. = 0.70), and 26.14 (S.D. = 3.54), respectively. The predictive factors for drowning prevention operations for children under 15 years old included public health officer positions, motivational, organizational support, professional nurse positions, and public health academic positions. These factors collectively explained 38.0% of the variance in drowning prevention operations among local administrative officers in Health Region 9.

Keywords: predictive factors, drowning prevention operations, children under 15 years old, local administrative organization officer, Health Region 9

บทนำ

จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) พบว่า การจมน้ำเป็นปัญหาสำคัญด้านสาธารณสุขทั่วโลก โดยในปี พ.ศ. 2562 พบการจมน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ 3 จากสาเหตุการบาดเจ็บทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 7 ของการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บทั้งหมด ซึ่งมีผู้เสียชีวิตสูงถึง 236,000 คน และอัตราการจมน้ำพบสูงที่สุดในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ทั่วโลก ได้มีการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวในวงกว้างโดยเฉพาะประเทศที่มีรายได้สูง (high-income countries) ขณะที่ประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลาง (low and middle income countries) ยังมีการดำเนินการป้องกันการจมน้ำไม่มากนัก⁽¹⁾

สำหรับประเทศไทยการจมน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่ง ซึ่งสูงมากกว่าการเสียชีวิตจากสาเหตุอื่น ๆ ทั้งโรค ติดเชื้อและโรคไม่ติดเชื้อ และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งกรมควบคุมโรคและหน่วยงานเครือข่ายร่วมกันดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไข

ปัญหาการจมน้ำส่งผลให้การจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ลดลงอย่างต่อเนื่องโดยลดลงมากกว่าร้อยละ 55.5 โดยในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2556 - 2565) เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เสียชีวิตจากการจมน้ำ จำนวน 6,992 คน เฉลี่ยปีละ 699 คน หรือวันละ 2 คน อัตราการเสียชีวิตต่อประชากรเด็กแสนคน อยู่ในช่วง 5.0 - 7.6 ทั้งนี้ การจมน้ำเสียชีวิตในกลุ่มเด็กเพียง 1 ปี มีจำนวนสูงมากกว่าการเสียชีวิตในทุกกลุ่มอายุจากการเกิดเหตุทุกภัยในปี พ.ศ. 2554 ถึงเกือบ 3 เท่าตัว อย่างไรก็ตามในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ที่เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 มีผลทำให้การจมน้ำเสียชีวิตในกลุ่มเด็กเพิ่มสูงขึ้น⁽²⁾ นอกจากนี้ จากรายงานภาระโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย ของสำนักงานพัฒนาโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ พบว่า การจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นสาเหตุของความสูญเสียสุขภาพ (disability - adjusted life year : DALY) อันดับที่ 3 ในเด็กชาย (DALY = 26,000 ปี) และอันดับที่ 6 ในเด็กหญิง (DALY = 10,000 ปี) พ.ศ. 2566⁽³⁾

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการเสียชีวิตของเด็กจากการจมน้ำสูงที่สุด รองลงมาคือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคเหนือ พบว่าเด็กไทย (อายุ 5 - 14 ปี) ว่ายน้ำเป็นร้อยละ 28.4 และว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดได้ ร้อยละ 9.4 ทั้งนี้เด็กที่เรียนหลักสูตรว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดจะมีความรู้เรื่องความปลอดภัยทางน้ำ ทักษะการเอาชีวิตรอดในน้ำ และทักษะการช่วยผู้ประสบภัยทางน้ำ มากกว่าเด็กที่ไม่ได้เรียนถึง 7.4 เท่า 20.7 เท่า และ 2.7 เท่า ตามลำดับ โดยแหล่งน้ำที่มีเด็กเสียชีวิตจากการตกน้ำ จมน้ำสูงที่สุด คือ แหล่งน้ำธรรมชาติ ร้อยละ 39.2 รองลงมา คือ อ่างอาบน้ำ ร้อยละ 6.8 และสระว่ายน้ำ ร้อยละ 2.7 เมื่อพิจารณาสถานการณ์การจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2559 - 2563 พบอัตราเด็กตายด้วยการจมน้ำในเขตสุขภาพที่ 9 เท่ากับ 5.9 ต่อประชากรแสนคน ซึ่งสูงกว่าระดับประเทศ (5.7 ต่อประชากรแสนคน)⁽²⁾ ในเขตสุขภาพที่ 9 ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ พบว่าการจมน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ 1 ของเด็กไทยอายุต่ำกว่า 15 ปี มาโดยตลอด เฉลี่ยปีละ 1,500 คน มากกว่าการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรถึง 2 เท่า และมากกว่าไข้เลือดออก ถึง 24 เท่า จังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดที่มีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จมน้ำเสียชีวิตสูงเป็นอันดับ 1 ของเขตสุขภาพที่ 9 (7.7 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมา คือ บุรีรัมย์ (7.0 ต่อประชากรแสนคน) ชัยภูมิ (7.0 ต่อประชากรแสนคน) และนครราชสีมา (5.9 ต่อประชากรแสนคน) ตามลำดับ ซึ่งมากกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กรมควบคุมโรคกำหนดไว้เท่ากับ 2.5 ต่อประชากรแสนคน⁽⁴⁾

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักระดับพื้นที่ในการประสานงานให้เกิดการดำเนินงานรูปแบบสหสาขาวิชาชีพและใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดกระบวนการดำเนินการด้านการป้องกันการจมน้ำ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประสาน ขอความร่วมมือกับโรงพยาบาล ร่วมกับมูลนิธิพุทธรธรรมสุก 31 นครราชสีมา และโรงเรียนในพื้นที่ ร่วมกันสนับสนุน ผลักดันให้มีการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้น แต่ผลการดำเนินงานในภาพรวมของเขตสุขภาพที่ 9 ที่ผ่านมายังไม่ครอบคลุม ในหลายพื้นที่ ขาดแคลนทรัพยากร

ที่จำเป็นและการสนับสนุนจากองค์กร เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายและผู้บริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดแรงจูงใจในการทำงาน จึงทำให้การดำเนินงานแก้ไขปัญหาเด็กจมน้ำของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แม้เป็นอุบัติเหตุที่สามารถป้องกันได้⁽⁴⁾

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าแรงจูงใจในการทำงานส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น⁽⁵⁾ แรงจูงใจด้านความสำเร็จของงาน ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านนโยบาย และการบริหาร ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ด้านความมั่นคงในงาน และด้านสภาพการทำงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น⁽⁶⁾ นอกจากนี้การสนับสนุนจากองค์กรมีความสัมพันธ์ เชิงบวกกับการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁽⁷⁻⁸⁾ สะท้อนให้เห็นว่ามีหลายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสามารถส่งผลต่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กร อันจะนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ปัจจุบันยังไม่เคยมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักมาก่อน ประกอบกับในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 9 พบการจมน้ำเป็นสาเหตุ การเสียชีวิตอันดับ 1 ของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี มาโดยตลอด ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทำนายการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9 เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยส่งเสริมการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประสิทธิผล และเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจ และการสนับสนุนขององค์กร ต่อการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำ ของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9

2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9

3. เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9

วัสดุและวิธีการศึกษา

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (cross-sectional analytical research)

ประชากร คือ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9 จำนวน 859 คน ประกอบไปด้วย องค์กรบริหาร ส่วนตำบล (อบต.) คือผู้รับผิดชอบงานป้องกันการจมน้ำ แห่งละ 1 คน จำนวน 639 คน, เทศบาลตำบล คือผู้รับผิดชอบงานป้องกันการจมน้ำ แห่งละ 1 คน จำนวน 206 คน, เทศบาลเมือง คือผู้รับผิดชอบงานป้องกันการจมน้ำ แห่งละ 1 คน จำนวน 9 คน, เทศบาลนคร คือผู้รับผิดชอบงานป้องกันการจมน้ำ แห่งละ 1 คน จำนวน 1 คน และ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) คือผู้รับผิดชอบงานป้องกันการจมน้ำ แห่งละ 1 คน จำนวน 4 คน หากมีผู้รับผิดชอบงานป้องกันการจมน้ำมากกว่า 1 คน ให้ผู้รับผิดชอบหลัก เป็นประชากรเป้าหมาย⁽⁹⁾

กลุ่มตัวอย่างและขนาดตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9 จำนวน 335 คน ได้จากการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าเฉลี่ยของประชากร⁽¹⁰⁾ โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) แล้วทำการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งละ 1 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) ตามสัดส่วนของประชากร ได้ขนาดตัวอย่าง

ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 130 คน จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 56 คน จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 82 คน และจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 67 คน

$$n = \frac{NZ_{\alpha/2}^2 \sigma^2}{e^2(N-1) + Z_{\alpha/2}^2 \sigma^2}$$

เมื่อ n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

N = ประชากรศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตสุขภาพที่ 9 จำนวน 859 คน

$Z_{\alpha/2}$ = ค่ามาตรฐานใต้โค้งปกติ ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($Z_{\alpha/2}$ หรือ $Z_{0.025}=1.96$)

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ยอมให้เกิดขึ้น ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดให้ ความคลาดเคลื่อน ของค่าเฉลี่ยที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแตกต่าง จากค่าเฉลี่ยของประชากร เท่ากับ 0.06

σ = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อ้างอิงจากผลการศึกษาตัวแปรปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านคุณภาพงานจากการศึกษา เรื่อง แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอรามีสกล จังหวัดศรีสะเกษ = 0.64⁽⁶⁾ เมื่อแทนค่าตามสูตรจะได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 291 คน เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (Lost follow up) ผู้วิจัยจึงพิจารณาเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ร้อยละ 15 ทำให้มีขนาดตัวอย่าง ทั้งหมด 335 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้ ระยะเวลาในการดำเนินงานด้านการป้องกัน การจมน้ำ และการได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานป้องกันการจมน้ำ ส่วนที่ 2 แรงจูงใจ ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความสำเร็จในการทำงาน 2) การยอมรับนับถือ 3) ความรับผิดชอบ 4) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ 5) ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) นโยบายและการบริหาร 2) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 3) สภาพการ

ปฏิบัติงาน 4) การปกครองบังคับบัญชา 5) เงินเดือนและค่าตอบแทน 6) สถานภาพของวิชาชีพ 7) ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน 8) ชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว รวมจำนวน 20 ข้อ ข้อคำถามเป็นแบบมาตรวัด 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาช⁽¹¹⁾ 0.97 แปลผลค่าเฉลี่ยคะแนนแรงจูงใจเป็น 5 ระดับ (เต็ม 5.00 คะแนน) ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับน้อย และคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด⁽¹²⁾ ส่วนที่ 3 การสนับสนุนจากองค์กร ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ รวมจำนวน 20 ข้อ ข้อคำถามเป็นแบบมาตรวัด 5 ระดับ (เต็ม 5.00 คะแนน) ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาช⁽¹¹⁾ 0.91 การแปลผลโดยแบ่งค่าเฉลี่ยคะแนนการสนับสนุนจากองค์กรเป็น 5 ระดับ เช่นเดียวกับส่วนที่ 2⁽¹²⁾ ส่วนที่ 4 การดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ประกอบด้วยข้อคำถาม 27 ข้อ (คะแนนเต็ม = 27 คะแนน) ซึ่งมีค่าความเที่ยงของข้อคำถาม = 0.87 แบ่งข้อคำตอบออกเป็น 2 ระดับ มีการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำ มีค่า = 1 ไม่มีการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำ มีค่า = 0 โดยเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับดีมาก คะแนนเฉลี่ย > ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (คะแนนเฉลี่ย 21.7 - 27.00 คะแนน) ระดับดี คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 51 - 80 ของคะแนนเต็ม (คะแนนเฉลี่ย 13.77 - 21.6 คะแนน) ระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 30 - 50 ของคะแนนเต็ม (คะแนนเฉลี่ย 8.10 - 13.76 คะแนน) และระดับควรปรับปรุง คะแนนเฉลี่ย < ร้อยละ 30 ของคะแนนเต็ม (คะแนนเฉลี่ย 0 - 8.90 คะแนน) โดยประยุกต์ใช้เกณฑ์ตามแนวทางการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำ “ผู้ก่อการดี” (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565) ของกองป้องกันการบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ ทั้งนี้แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ที่มีคุณสมบัติ คือ มีความรู้และประสบการณ์เรื่องการสร้างเครื่องมือ 2 คน และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 1 คน จากนั้นเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-objective congruence: IOC) มากกว่า 0.50

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดและสาธารณสุขอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9 เพื่อเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในเขตสุขภาพที่ 9

2. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ โดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ (line application) และมีการชี้แจงอธิบายขั้นตอนการใช้เครื่องมือไปยังผู้ประสานงานวิจัยของจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 9 เพื่อให้เข้าใจตรงกัน แล้วส่งต่อให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตสุขภาพที่ 9 ตามรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สุ่มไว้ โดยให้ตัวอย่างยืนยันการยินยอมสมัครใจในการให้ข้อมูลวิจัยก่อนตอบแบบสอบถามออนไลน์ ซึ่งระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เดือนกุมภาพันธ์ - พฤศจิกายน 2566

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจ การสนับสนุนจากองค์กร การดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจเพื่อการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี การสนับสนุนจากองค์กรต่อการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี กับการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี วิเคราะห์แบบรายตัวแปรด้วยการทดสอบ fisher's exact test

และการทดสอบ pearson's correlation เพื่อคัดเลือกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเข้าสู่การวิเคราะห์แบบหลายตัวแปร

3. ปัจจัยทำนายการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตสุขภาพที่ 9 ทำการตรวจสอบข้อมูลตามข้อตกลงเบื้องต้น ได้แก่ 1) การทดสอบ casewise diagnostic พิจารณาความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนจากการอธิบายความสัมพันธ์ (residual) ที่ทุกจุดบนเส้นถดถอยมีค่าเท่ากับ (residual mean = 0) 2) การทดสอบ Shapiro-wilk test ดูการแจกแจงของข้อมูลตัวแปรตามเป็นแบบปกติที่ทุกค่าของตัวแปรอิสระ (normal distribution) 3) การพิจารณาจาก scatter plot ดูความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (linear relationship) 4) การพิจารณาจาก scatter plot ดูค่าของตัวแปรตามมีความแปรปรวนเท่ากันทุกค่าของตัวแปรอิสระ (Equal Variance Assume) และ 4) การตรวจสอบค่า VIF < 10⁽¹³⁾ พิจารณาการเกิดภาวะ multicollinearity ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรอิสระด้วยกัน แล้วทำการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบพหุโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (multiple linear regression analysis) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จริยธรรมการวิจัย การศึกษาครั้งนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เลขที่ HE-113-2566 วันที่ 31 เดือนพฤษภาคม 2566

ผลการศึกษา

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตสุขภาพที่ 9 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (55.2%)

อายุระหว่าง 31 - 40 ปี (41.5%) มีอายุเฉลี่ย 37.97 ± 8.11 ปี อายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 58 ปี สถานภาพโสด (50.8%) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (77.9%) ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข (45.4%) รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 25,758.44 บาท (S.D. = 12,050.34 บาท) รายได้ต่ำสุด 9,500 บาท รายได้สูงสุด 60,000 บาท รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท (42.1%) มีระยะเวลาการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เฉลี่ย 5.15 ± 3.72 ปี มีประสบการณ์ดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี 1 - 10 ปี (93.7%) นอกจากนี้ยัง เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี (86.3%) ซึ่งส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม 1 - 5 ครั้ง 94.8%

2. แรงจูงใจในการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายด้านประกอบด้วย ปัจจัยจูงใจและปัจจัยก้ำจุน โดยปัจจัยจูงใจที่พบว่ามีความจูงใจในการดำเนินงานมากที่สุด 2 ลำดับแรกคือ ด้านความรับผิดชอบในงาน ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.61) และด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.61) ส่วนปัจจัยที่พบว่ามีความจูงใจในการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ ด้านการยอมรับนับถือ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.76) และเมื่อพิจารณาปัจจัยก้ำจุนที่พบว่ามีความจูงใจในการดำเนินงานมากที่สุด 2 ลำดับแรกคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.60) และด้านสถานภาพของวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.61) ส่วนปัจจัยก้ำจุนที่ทำให้มีแรงจูงใจในการดำเนินงานน้อยที่สุดคือ ปัจจัยก้ำจุนด้านเงินเดือนและค่าตอบแทน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.92) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แรงจูงใจในการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี (n = 335)

แรงจูงใจในเจ้าหน้าที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเขตสุขภาพที่ 9	Mean	S.D.	การแปลผล
ปัจจัยจูงใจ	4.57	0.64	มากที่สุด
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.57	0.67	มากที่สุด
2. ด้านการยอมรับนับถือ	4.53	0.76	มากที่สุด
3. ด้านความรับผิดชอบในงาน	4.62	0.61	มากที่สุด
4. ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	4.60	0.61	มากที่สุด
5. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง	4.55	0.71	มากที่สุด
ปัจจัยค้ำจุน	4.57	0.63	มากที่สุด
1. ด้านนโยบายและการบริหาร	4.59	0.67	มากที่สุด
2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.62	0.60	มากที่สุด
3. ด้านสภาพการปฏิบัติงาน	4.56	0.70	มากที่สุด
4. ด้านการปกครองบังคับบัญชา	4.59	0.64	มากที่สุด
5. ด้านเงินเดือนและค่าตอบแทน	4.40	0.92	มาก
6. ด้านสถานภาพของวิชาชีพ	4.62	0.61	มากที่สุด
7. ด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงาน	4.56	0.71	มากที่สุด
8. ด้านชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัว	4.61	0.59	มากที่สุด
ภาพรวมแรงจูงใจ	4.57	0.63	มากที่สุด

3. การสนับสนุนจากองค์กรในการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างได้รับการสนับสนุนจากองค์กรฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.70) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ได้รับการสนับสนุน

จากองค์กรฯ มากที่สุด 2 ลำดับแรก ได้แก่ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.69) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.73) ส่วนด้านที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรฯ น้อยที่สุด คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.78) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การสนับสนุนจากองค์กรในการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี (n = 335)

การสนับสนุนจากองค์กร	Mean	S.D.	การแปลผล
1. ด้านบุคลากร	4.56	0.73	มากที่สุด
2. ด้านงบประมาณ	4.54	0.74	มากที่สุด
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	4.52	0.78	มากที่สุด
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.58	0.69	มากที่สุด
ภาพรวม	4.55	0.70	มากที่สุด

4. การดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

การดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตสุขภาพที่ 9 พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 26.14$, S.D. = 3.54) ซึ่งเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบ

ด้านสถานการณ์และข้อมูลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านการจัดการแหล่งน้ำเสี่ยง ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.62) ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบด้านการศึกษาวิจัย หรือติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 1.87$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านนโยบาย ($\bar{X} = 1.93$, S.D. = 0.36) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี รายองค์ประกอบ (n = 335)

องค์ประกอบการทำงานป้องกันการจมน้ำ ของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.	การแปลผล
1. ด้านนโยบาย	2	1.93	0.36	ดีมาก
2. ด้านการบริหารจัดการ	3	2.88	0.53	ดีมาก
3. ด้านสถานการณ์และข้อมูล	4	3.88	0.61	ดีมาก
4. ด้านการจัดการแหล่งน้ำเสี่ยง	4	3.86	0.62	ดีมาก
5. ด้านการดำเนินการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) และ โรงเรียนอนุบาล	3	2.94	0.38	ดีมาก
6. ด้านการให้ความรู้	2	1.95	0.28	ดีมาก
7. ด้านการเรียนการสอนหลักสูตรว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด	3	2.90	0.51	ดีมาก
8. ด้านการสอนฝึกปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR)	2	1.96	0.24	ดีมาก
9. ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์	2	1.96	0.24	ดีมาก
10. ด้านการศึกษาวิจัย หรือติดตามประเมินผล	2	1.87	0.45	ดีมาก
ภาพรวม	27	26.14	3.54	ระดับดีมาก

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยแรงจูงใจ ปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กรกับการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

ผลการวิเคราะห์รายตัวแปร พบว่า ปัจจัยตำแหน่ง

ของผู้รับผิดชอบงานมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตสุขภาพที่ 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.001) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี (n = 335)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับการดำเนินงาน จำนวน (ร้อยละ)		p-value
	ดีมาก-ดี	พอใช้-ควรปรับปรุง	
เพศ			0.319
ชาย	178 (54.60)	7 (77.78)	
หญิง	148 (45.40)	2 (22.22)	

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี (n = 335) (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	ระดับการดำเนินงาน จำนวน (ร้อยละ)		p-value
	ดีมาก-ดี	พอใช้-ควรปรับปรุง	
สถานภาพสมรส			0.349
โสด/หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่			183 (56.13)
สมรส			143 (43.87)
ระดับการศึกษา			0.323
อนุปริญญาและปริญญาตรี	274 (84.05)	6 (66.37)	
สูงกว่าปริญญาตรี	52 (15.95)	3 (33.33)	
ตำแหน่ง			<0.001
เจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขหรือพยาบาลวิชาชีพ (นักวิชาการสาธารณสุข เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุข และพยาบาลวิชาชีพ)	289 (88.65)	3 (33.33)	
เจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นๆ เช่น เจ้าหน้าที่งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นักวิชาการศึกษา นักวิชาการสุขาภิบาล	37 (11.35)	6 (66.67)	
การได้รับการอบรมเกี่ยวกับงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี			0.247
เคย	44 (13.50)	2 (22.22)	
ไม่เคย	282 (86.50)	7 (77.78)	

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจ ($r = 0.583$, $p\text{-value} < 0.001$) ได้แก่ ปัจจัยจูงใจ ($r = 0.57$, $p\text{-value} < 0.001$) และปัจจัยค้ำจุน ($r = 0.577$, $p\text{-value} < 0.001$) การสนับสนุนจากองค์กร ($r = 0.584$, $p\text{-value} < 0.001$) ได้แก่ ด้านบุคลากร ($r = 0.600$, $p\text{-value} < 0.001$) ด้านงบประมาณ ($r = 0.518$,

$p\text{-value} < 0.001$) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ($r = 0.547$, $p\text{-value} < 0.001$) และด้านการบริหารจัดการ ($r = 0.580$, $p\text{-value} < 0.001$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี (n = 335)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
อายุ	-0.091	0.095
รายได้	0.050	0.365
ระยะเวลาในการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี	-0.021	0.697
แรงจูงใจ	0.583	< 0.001

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี (n = 335) (ต่อ)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
- ปัจจัยหัวใจ	0.577	< 0.001
- ปัจจัยค้ำจุน	0.577	< 0.001
การสนับสนุนจากองค์กร	0.584	< 0.001
- ด้านบุคลากร	0.600	< 0.001
- ด้านงบประมาณ	0.518	< 0.001
- ด้านวัตถุประสงค์	0.547	< 0.001
- ด้านการบริหารจัดการ	0.580	< 0.001

6. ปัจจัยทำนายการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี

ปัจจัยตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุข ปัจจัยแรงจูงใจ ปัจจัยการสนับสนุนจากองค์กร ปัจจัยตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ และ ปัจจัยตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตสุขภาพที่ 9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ได้ร้อยละ 38.0 ซึ่งหากคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ค่าเฉลี่ยคะแนนการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เพิ่มขึ้น 1.61 คะแนน และหากคะแนนเฉลี่ยการสนับสนุนจากองค์กรเพิ่มขึ้น 1 คะแนน ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานป้องกันการ

การจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เพิ่มขึ้น 1.48 คะแนน พยาบาล (เช่น เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นักวิชาการศึกษา นักวิชาการสุขาภิบาล เป็นต้น) การศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า ผู้รับผิดชอบงานเป็นตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ และนักวิชาการสาธารณสุข มีคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ดีกว่าตำแหน่งอื่น ๆ (เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นักวิชาการศึกษา นักวิชาการสุขาภิบาล เป็นต้น) 2.34, 2.01, 1.41 คะแนน ตามลำดับ ถ้าผู้รับผิดชอบงานเป็นตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพจะมีคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ดีกว่าตำแหน่งอื่น ๆ 2.01 คะแนน และถ้าผู้รับผิดชอบงานเป็นตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข จะมีคะแนนเฉลี่ยการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ดีกว่าตำแหน่งอื่น ๆ 1.41 คะแนน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ปัจจัยทำนายการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตสุขภาพที่ 9

ปัจจัย	B	β	t	p-value
ค่าคงที่	10.49		9.04	<0.001
ตำแหน่ง (กลุ่มอื่นๆ เป็นกลุ่มอ้างอิง)				
พยาบาลวิชาชีพ	2.01	0.20	3.36	<0.001
นักวิชาการสาธารณสุข	1.41	0.20	2.28	<0.001
เจ้าพนักงานสาธารณสุข	2.34	0.30	4.50	<0.001
แรงจูงใจ	1.61	0.29	2.28	<0.001
การสนับสนุนจากองค์กร	1.48	0.29	2.37	<0.001
R = 0.62 R² = 0.39 R²adj = 0.38 F = 42.29 p < 0.001				

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นได้สมการทำนายในรูป คะแนนดิบ ดังนี้

การดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี = $10.49 + 2.34$ (ตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุข) + 1.61 (แรงจูงใจ) + 1.48 (การสนับสนุนจากองค์กร) + 2.01 (ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ) + 1.41 (ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทำนายการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ได้แก่ ตำแหน่งงานของผู้รับผิดชอบงาน (เจ้าพนักงานสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ และนักวิชาการสาธารณสุข) แรงจูงใจในการทำงาน และการสนับสนุนจากองค์กร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตำแหน่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเพราะตำแหน่งที่ต่างกันอาจมีผลในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารระดับท้องถิ่นให้ความสำคัญการสร้างเชื่อมั่นและความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงาน รวมถึงการสร้างความตระหนักแก่บุคลากรในหน่วยงาน การสนับสนุน ติดตาม ส่งเสริมความเข้มแข็งของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานส่วนหนึ่งตำแหน่งงานมีผลต่อการทำงานร่วมกับเครือข่ายที่หลากหลายได้มีความสามารถในการทำงานในชุมชนประสานกับ อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องหลักได้ดี ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า ตำแหน่งงานของผู้รับผิดชอบงานของเจ้าหน้าที่ช่วยในการควบคุมงานให้บรรลุผลสำเร็จและประสานงานให้งานดำเนินไปได้ด้วยดี หรือการมองเห็นการเปลี่ยนแปลงในสภาพของบุคคลหรือตำแหน่งในสถานที่ทำงาน ประกอบด้วย โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งหรือระดับที่สูงขึ้น โอกาสได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ โอกาสการศึกษาต่อโอกาสการอบรมดูงาน และการเพิ่มพูนทักษะในวิชาชีพจากการปฏิบัติงาน⁽¹⁴⁾

แรงจูงใจมีผลต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ภาวรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาทางด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากแรงจูงใจ

ถือเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจและเกิดกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนในการทำงานที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พึงพอใจในการดำเนินงานเพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น อยู่บนพื้นฐานของปัจจัยด้านความต้องการพื้นฐานของมนุษย์อยู่ในตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็น การต้องการที่จะประสบความสำเร็จในการทำงาน เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร การเป็นที่ยอมรับและไว้วางใจ จากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ให้รับผิดชอบในบทบาทและภาระหน้าที่ ที่สำคัญขององค์กร และมีความรู้สึกถึงความเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และยินดีที่จะปฏิบัติงานให้กับองค์กรอย่างเต็มความสามารถ และนำมาซึ่งความต้องการความก้าวหน้า ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการได้รับการชื่นชม การได้เลื่อนตำแหน่ง หรือเลื่อนขั้นเงินเดือน ทั้งนี้เป็นเพราะความพึงพอใจในการทำงาน และความตั้งใจเอาใจใส่ในงานที่ปฏิบัติอย่างเต็มประสิทธิภาพ ทำให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน งานที่ได้รับมอบหมายมีการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน บุคลากรใช้ความรู้ความสามารถทำงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถทำงานได้ทันตามเวลา และแรงจูงใจในการทำงานเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ใช้แรงจูงใจนี้ผลักดันให้ทำสิ่งใดก็ตามให้ดีที่สุดโดยบุคลากรที่มีแรงจูงใจในการทำงานจะไม่ละทิ้งงานและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคจะพยายามคิดหาวิธีการให้การทำงานประสบความสำเร็จ หรือกล่าวได้ว่าแรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นชักจูงให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ แรงจูงใจในการทำงานจึงเป็นจิตลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่บุคคลควรมี ผู้บริหารจึงควรพัฒนาให้เกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคนในองค์กรเพราะแรงจูงใจในการทำงานมีอิทธิพลโดยตรง ต่อการเกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาในการทำงาน และหากได้รับแรงสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาที่ให้ความเป็นอยู่ส่วนตัวที่สมดุลไม่กระทบในเวลาปฏิบัติงานในวันหยุดหรือนอกเวลาราชการ รวมถึงได้กำลังใจจากเพื่อนร่วมงาน และความเข้าใจจากครอบครัวทำให้เกิดความมั่นใจและเป็นแรงจูงใจให้สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จ^(5,15-16)

การสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การสนับสนุนจากองค์กรในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการสนับสนุนจากองค์กร เป็นการสนับสนุนการดำเนินงานด้านปัจจัยทางการบริหาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการดำเนินงานให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพอย่างครบถ้วนและมีคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการทั้ง 4 ปัจจัยนี้ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สนับสนุนและส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรประสบความสำเร็จได้หากขาดปัจจัยทางการบริหารปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งอาจทำให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้⁽¹⁷⁾

การดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า การดำเนินงานป้องกันเด็กตกน้ำจมน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้บริหารของหน่วยงานให้การสนับสนุนในส่วนของปัจจัยนำเข้า คือ คน เงิน ของ รวมทั้งบุคลากรยังได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านการป้องกันการจมน้ำในดำเนินการต่างๆ เมื่อพิจารณาการดำเนินงานรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีผลการดำเนินงานดีที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบด้านการดำเนินการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) และ โรงเรียนอนุบาล องค์ประกอบด้านการเรียนการสอนหลักสูตรว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด และ องค์ประกอบด้านการสอนฝึกปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) ทั้งนี้เนื่องจากกรมควบคุมโรคกองป้องกันการบาดเจ็บมีแผนงานป้องกันการจมน้ำซึ่งเป็นมาตรการและกิจกรรมหลักให้หน่วยงานระดับพื้นที่ดำเนินงาน โดยการขับเคลื่อนนโยบาย พัฒนาศักยภาพให้มีการสนับสนุนให้พื้นที่ใช้คอกกันเด็ก Playpen สนับสนุนให้เด็ก 6 ปีขึ้นไป ได้เรียนว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด สนับสนุนให้ประชาชน 12 ปีขึ้นไป ได้ฝึก CPR ช่วยคนจมน้ำซึ่งมีการดำเนินงานในหลาย ๆ มาตรการ/กลยุทธ์ร่วมกัน เนื่องจากการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหามีครบตามเกณฑ์ 10 องค์ประกอบ นอกจากนั้น

ทักษะกระบวนการต่าง ๆ น้อย ได้แก่ การจัดประชุมเพื่อกำหนดมาตรการ กิจกรรมในพื้นที่มีน้อยไม่เพียงพอให้เกิดกระแสการป้องกันตนเองของครอบครัว ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของลักษณะกิจกรรมเชิงรับมากกว่าเชิงป้องปรามหรือการป้องกันเพราะการดำเนินงานเพียงมาตรการ/กลยุทธ์เดียว ไม่สามารถป้องกันการจมน้ำได้ ส่วนองค์ประกอบที่มีผลการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบด้านการศึกษาวิจัย หรือติดตามประเมินผล ทั้งนี้อาจเนื่องจากการดำเนินงานในพื้นที่ การติดตามผลลัพธ์การเผยแพร่บางพื้นที่อาจจะมีบริบทที่ต่างกัน และไม่เห็นความสำคัญ และอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนางาน หรือการนำไปใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่ เนื่องจากผู้บริหารมีการสับเปลี่ยนหรือโยกย้ายบ่อยครั้ง ทำให้การดำเนินงานในกระบวนการควบคุมและติดตามงานมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบาย และแนวทางการบริหารจัดการของผู้บริหาร⁽¹⁸⁾ ทั้งนี้ผลการดำเนินงานด้านป้องกันจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี เป็นผลที่ได้จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ประเมินตนเอง เท่านั้น ไม่ได้เป็นการประเมินจากบุคคลที่สาม โดยให้ระบุผลการดำเนินงานเป็นการดำเนินงานและไม่มีผลการดำเนินงาน ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจต้องระบุรายละเอียดของผลการดำเนินงานด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดผู้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ด้วยบุคลากรที่มีตำแหน่งงานเจ้าพนักงาน สาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพ และนักวิชาการสาธารณสุข เพื่อให้มีความเข้าใจ ถึงบริบทของงานและสามารถประสานงานกับเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนจากองค์กร ต่อการดำเนินงานป้องกันการจมน้ำในเด็กอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะ การสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ ซึ่งจะช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องประสบผลสำเร็จได้

3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ควรมีการประเมินผลการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ตามแผนที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการควบคุม กำกับ และสามารถหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการป้องกันการจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานด้านการดำเนินงานด้านการป้องกัน การจมน้ำของเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ในเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตสุขภาพที่ 9

2. ควรศึกษาผลการดำเนินงานการป้องกันจมน้ำ โดยหน่วยงานหรือบุคคลที่สาม รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลรายละเอียดผลการดำเนินงานของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization (WHO). Drowning fact sheet [Internet]. Geneva: World Health Organization; 2023 [cited 2024 Jul 27]. Available from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/drowning>
2. Department of Disease Control (TH). Guidelines for MERIT MAKER-plus assessment on implementing drowning prevention, 2023-revised edition. 9th ed. Nonthaburi: Division of Injury Prevention, Ministry of Public Health, Thailand; 2023. p. 1-3
3. Office of International Health Policy Development (TH). Disability-adjusted life year: DALY. Bangkok: The Thailand Disease Burden Index Development Plan; 2023
4. Disease Prevention and Control Office 9, Nakhon Ratchasima Province (TH). Drowning prevention project plan information. Nakhon Ratchasima: Non-Communicable Disease Group; 2022

5. Boothdee P, Udomkijmongkol C, Swasthaisong S. Influence of Work Motivation on the Organizational Citizenship Behaviors of the Employees of the Local Administration Organizations in Tha Uthen District, Nakhon Phanom Province. *Journal of Local Governance and Innovation*. 2020;4(2):204-20. (in Thai)
6. Wangthoi N, Thongprasert N, Harasarn A. Motivation Affecting the Performance Efficiency of the Personnel of the Local Administrative Organizations in Rasisalai District, Sisaket Province. *Journal of Graduate School, Pitchayatat*. 2021;16(1):59-72. (in Thai)
7. Wongkalasin P, Boupphan P. Motivation and Organization Support Affecting to Drug Management of Health Care Personnel at Sub-District Health Promoting Hospital in Sakon Nakhon Province. *KKU Research Journal (Graduate Study)* 2017;17(2):37-48. (in Thai)
8. Thongpool N, Boupphan P, Jutarosaga M. Motivation and Organizational Support Affecting the Elderly Health Promotion of Public Health Officers at Sub-District Health Promoting Hospitals in Mahasarakham Province. *KKU Research Journal (Graduate Studies)* 2019;19(3):131-41. (in Thai)
9. Department of Local Administration Promotion (TH). Data on the number of local administrative organizations by province [Internet]. 2020 [cited 2022 Oct 17]. Available from: <https://www.dla.go.th/work/abt/province.jsp>
10. Jirawatkul A, editor. Biostatistics. 6th ed. Khon Kaen: Klungnana Vitthaya; 2012. (in Thai)
11. Kitpridaburisut B. Research methods in public health: case studies on relationship among variables. Bangkok: Chamchuree Products Co., Ltd.; 2017. (in Thai)

12. Prasitratsin S. Social Science Research Methodology: National Institute of Development Administration. 9th ed. Bangkok: National Institute of Development Administration; 1995. (in Thai)
13. Vittinghoff E, Glidden DV, Shiboski SC, McCulloch CE. Regression methods in biostatistics: Linear logistic survival and repeated measures models. New York: Springer Publishing Co; 2005.
14. Palitnonkert A, Kaewsri T. Factors Relating to Participation in the Development and Hospital Accreditation of Personnel in Bangchak Hospital, Samutprakan Province. *Electronic Journal of Open and Distance Innovative Learning* 2017;7(1):40-54. (in Thai)
15. Thongmomram C, Phinaitrup B. Motivation which Affects the Efficiency in Operation of the Personnel towards the Local Government in Khain-sa District, Suratthani Province. *Journal of Politics and Governance* 2021;11(1):118-39. (in Thai)
16. Thayaprasat T, Moolsin W. The motivations of the operating personnel, local government district, Somrong Ubonratchatani Province. *Mahachula Gajasara Journal*. 2017;8(2):146-53. (in Thai)
17. Painoosee A, Bouphan P, Phimha S. Leadership Soft Skills and Organizational Support Affecting the Academic Presentation Role of Public Health Officers at Sub-District Health Promoting Hospitals in Khon Kaen Province. *KKU Journal for Public Health Research* 2023;16(2):41. (in Thai)
18. Iamsomang K, Bauyen S, Jirarojwatana S. Development and Scaling-up of an Operational Network among Local Administration Organizations to Prevent Drowning of Children in Eastern Thailand. *Journal of Health Science* 2014;23(6):975-82. (in Thai)